

Nr 184.

Av herr **Bengtsson** i Kullen m. fl., om *höjning av pensionsåldern för manliga folkskollärare.*

Frågan om en höjning av folkskollärarnas pensionsålder, som f. n. inträder vid fyllda 60 år, har redan vid tidigare riksdagar varit föremål för motioner, vilka emellertid blivit av riksdagen avslagna, vid ett tillfälle dock med endast 2 rösters majoritet i första kammaren. De utskott och myndigheter, som i sina utlåtanden avstyrkt dessa motioner, ha i allmänhet som ett av de mest bärande skälen härför anfört, att redan de nuvarande bestämmelserna göra det möjligt för en arbetsför folkskollärare att kvarstanna i tjänsten efter pensionsålderns inträde, om nämligen vederbörande skolråd och folkskolinspektör lämna sitt samtycke därtill. Man får emellertid ej förbise, att denna förlängda tjänstgöringstid blott inträffar i de fall, där läraren själv anhåller därom. Det finnes m. a. o. intet i de nu gällande bestämmelserna som hindrar en folkskollärare från att avgå med full pension redan vid 60 års ålder, även om han är fullt arbetsför.

En höjning av pensionsåldern för de manliga folkskollärarna från 60 till 65 år skulle ha till följd, att pensionsförhållandena vid folkskolorna bleve analoga med dem vid de allmänna läroverken. Häremot har man invänt, att folkskolans lärare borde få behålla sin lägre pensionsålder, enär de hava att arbeta under sämre förhållanden med avseende på lokaler och undervisningsskyldighet etc. än läroverkslärarna och därför tidigare bli mindre arbetsdugliga. Emellertid torde man med fog kunna ifrågasätta, huruvida icke utvecklingen på folkskoleväsendets område medfört så avsevärda förbättringar i dessa förhållanden, att det endast i undantagsfall kan inträffa, att en folkskollärare blir olämplig för sitt kall före 65 års ålder. Det har ju tvärtom visat sig, att lärarnas undervisningsskicklighet i många fall tilltager med åren på grund av den stora erfarenhet de under årens lopp hunnit samla. Om de likväl någon gång icke tillfredsställande förmå uppehålla undervisningen, finns det ju alltid möjlighet att genom sjukskrivning befria lärarna från deras undervisningsskyldighet. En höjning av pensionsåldern synes sålunda icke komma att medföra några mera allvarliga risker för undervisningsresultatet.

Däremot skulle en sådan åtgärd komma att medföra avsevärda ekonomiska fördelar. Först och främst stå betydande besparingar att vinna ifråga om det allmännas utgifter för folkskollärarnas pensionering. Men därtill kommer att genom en höjning av pensionsåldern det årliga be-

hovet av nyutexaminerade folkskollärare skulle bliva mindre. Detta i sin tur borde möjliggöra en ytterligare nedskärning av den nuvarande seminarieorganisationen och kostnaderna härför.

Som ännu ett starkt skäl för höjning av de manliga folkskollärarnas pensionsålder till 65 år vill jag framhålla, att folkskollärarna i Norge — där undervisningsförhållandena väl få anses mindre goda än i vårt land — icke pensioneras förrän vid fyllda 70 år. Lärarinnorna vid de norska folkskolorna åtnjuta pension först vid 65 års ålder. Att tillämpa samma höga pensionsålder för motsvarande svenska lärarinnor synes dock mindre lämpligt. Erfarenheten visar nämligen, att de kvinnliga lärarna i allmänhet icke kunna bibehålla sin arbetsförmåga så länge som de manliga.

Vi få därför hemställa,

att riksdagen ville besluta, att pensionsåldern för manliga folkskollärare höjes från 60 till 65 år.

Stockholm den 20 januari 1928.

Emil Bengtsson.

Carl Arv. Anderson.

Charly A. Fager.

G. A. Björkman.

N. E. Nilsson.

Arthur Gustafson
i Kasenberg.

Otto Johansson.